

Sygn. akt VIII GC 588/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym: SSR del. Rafał Lila,

Protokolant: stażysta Jagoda Bieńkowska

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2017 roku w Szczecinie,

na rozprawie

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5.417 zł (pięciu tysięcy czterystu złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 588/16

UZASADNIENIE

Powód P. K. złożył przeciwko (...) spółce akcyjnej w W. pozew domagając się zapłaty 179.629,35 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz kosztów postępowania. W uzasadnieniu podniósł, że zawarł – jako leasingobiorca - umowę leasingu, której przedmiotem była scena estradowa plenerowa o wartości ok. 170.000 zł. Przedmiot leasingu został ubezpieczony w pozwanej spółce przez leasingodawcę na rzecz leasingobiorcy. Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmował także kradzież z włamaniem. Powód wywodził, że scena była składowana na betonowym podeście znajdującym się terenie jego posesji w Z.. Teren był trwale ogrodzony, a nadto monitorowany całodobowo przez firmę (...). W okresie od 16 do 18 lutego 2014 r. powód nie przebywał na powyższej nieruchomości. W tym zaś czasie nieznani sprawcy weszli na jej teren i ukradli m.in. scenę. Wskutek kradzieży przedmiotu leasingu umowa leasingowa wygasła. Ubezpieczyciel odmówił leasingodawcy wypłaty odszkodowania powołując się na Ogólne Warunki Ubezpieczenia podnosząc, że zdarzenie nie było objęte ochroną ubezpieczeniową, albowiem teren na którym przechowywano scenę nie był całodobowo dozorowany. Wobec odmowy wypłaty odszkodowania leasingodawca wystąpił z roszczeniem wobec powoda i jednocześnie scedował na niego uprawnienie do dochodzenia roszczeń od ubezpieczyciela.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o jego oddalenie i zasądzenie od inicjującego spór kosztów procesu. Argumentując na rzecz swojego stanowiska wskazała na brak legitymacji czynnej po stronie powoda, kwestionując umocowanie do reprezentacji leasingodawcy osoby podpisującej umowę cesji. Nadto wywodziła, że jej odpowiedzialność powinna być rozpatrywana na gruncie postanowień umowy ubezpieczenia, a w szczególności Ogólnych Warunków Ubezpieczenia. Z tych zaś wynika, jakie zdarzenie klasyfikowane jest jako kradzież z włamaniem, w szczególności postanowienia tych OWU odnoszą się do miejsca przechowywania przedmiotu ubezpieczenia. Wobec tego, że posesja w Z. nie była miejscem całodobowo strzeżonym, to zdarzenie opisane przez powoda nie podlegało

ochronie ubezpieczeniowej przewidzianej umową. Scena była składowana poza budynkiem, a teren posesji nie był całodobowo dozorowany. Samej zaś kradzieży dokonano pod nieobecność powoda i pozostałych domowników.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 17 grudnia 2013 roku powód – jako leasingobiorca - zawarł z (...) spółką akcyjną we W. umowę leasingu operacyjnego, którego przedmiotem była scena estradowa plenerowa o wartości netto 140.000 zł.

Wariant ubezpieczenia sprzętu został wybrany przez leasingobiorcę. Sprzęt został ubezpieczony przez leasingodawcę na rzecz leasingobiorcy. Leasingobiorca był zobowiązany do wykonania obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia i Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, dotyczących użytkownika rzeczy ubezpieczonej przez zakład ubezpieczeń.

dowód: - umowa leasingu k. 13-15 i k. 109-111.

Będąca przedmiotem leasingu scena estradowa była wykonana z aluminium. Wszystkie jej elementy posiadały łącznie masę ok. 1 tony. Scena złożona posiada wymiary ok. 4m x 3m. Scena złożona obejmowała przestrzeń ładunkową busa I..

dowód: - zeznania powoda k. 138.

Leasingodawca zawarł z pozwanym zakładem ubezpieczeń umowę generalną ubezpieczenia mienia w leasingu. Jej integralną częścią pozostawały Ogólne Warunki Ubezpieczenia.

Stosownie do postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia kradzież z włamaniem zdefiniowano jako zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany z zamkniętego lokalu lub z terenu zakładu, który jest trwale ogrodzony, strzeżony całodobowo i oświetlony w porze nocnej (§ 2 OWU w zw. z załącznikiem nr 8 – k. 112 w zw. z a k. 109) po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń lub otworzeniu zabezpieczenia kluczem oryginalnym, zdobytym przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku.

Z Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (§ 7 ust. 1 pkt 2) wynika nadto, że ochroną nie są objęte szkody będące bezpośrednim lub pośrednim następstwem m.in. umyślnego działania lub zaniechania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

Ogólne Warunki Ubezpieczenia przewidują zastosowanie tzw. franszyzy redukcyjnej, ale także regulują sposób ustalenia wysokości szkody (§ 14 OWU), zależny od tego czy mienie zostało ubezpieczone według wartości odtworzeniowej, czy według wartości rzeczywistej. Sama wysokość szkody powinna zostać określona na podstawie cen z dnia jej powstania.

dowód: - umowa ubezpieczenia k. 86-108,

- Ogólne Warunki Ubezpieczenia k. 112-119v,

- wyciąg z warunków umowy generalnej ubezpieczenia k. 17-19v.

Scena została złożona w Z. na posesji należącej do matki powoda. Składowano ją poza budynkami. Znajdowała się ona na betonowym podeście, gdzie została przykryta plandeką i spięta łańcuchem.

Teren posesji jest ogrodzony, znajduje się na niej budynek mieszkalny i gospodarczy. Ogrodzenie ma wysokość ok. 2,5 m i jest wykonane z płyt betonowych. Powód zamieszkuje w budynku mieszkalnym zlokalizowanym na tej posesji wraz z żoną i dziećmi. Przebywa tam także matka powoda, gdy przyjeżdża z pracy z Niemiec.

Teren posesji jest oświetlony w każdą noc.

W budynkach znajdujących się na posesji zamontowane są czujniki ruchu stanowiące element systemu alarmowego objętego usługą ochrony sprawowanej przez firmę (...).

Usługa ochrony nie obejmuje patrolowania nieruchomości, lecz wiąże się z interwencją, gdy włączy się alarm.

Powód wraz z rodziną opuścili nieruchomość w Z. na weekend (16-18 lutego 2014 r.). Na posesji pozostał swobodnie poruszający się pies, którego miał karmić znajomy.

Brama wjazdowa na teren posesji zamykana jest automatycznie przy pomocy pilota.

Nieznane osoby zdemontowały bramę – przez wykręcenie śrub, na których była zamocowana do ogrodzenia - i wjechały na posesję samochodem, o czym świadczyły zabezpieczone przez Policję ślady oleju silnikowego. Łańcuch, którym była spięta scena został przecięty.

Powód stwierdził brak sceny po powrocie do domu w dniu 18 lutego 2014 r. Fakt jej zaginięcia zgłosił na Policję.

Poza sceną skradziono nagłośnienie, które sprawcy wynieśli z budynku gospodarczego.

Osoby dokonujące kradzieży nie zostały ustalone i dlatego postępowanie zostało umorzone.

dowód: - zeznania powoda k. 137-138.

Na druku zgłoszenia szkody, w miejscu przeznaczonym na jego opis, powód wskazał, że nieznany sprawca uszkadzając drzwi włamał się do studia w domu jednorodzinnym i ukradł sprzęt filmowy.

W miejscu przeznaczonym w formularzu na identyfikację skradzionego mienia wpisał „scena estradowa”.

Wartość skradzionego mienia określono na 140.000 zł.

dowód: - zgłoszenie szkody k. 128-128v.

W dacie zdarzenia, tj. 16-18 lutego 2014 r. scena estradowa była objęta ochroną ubezpieczeniową pozwanej.

dowód: - potwierdzenie pokrycia ubezpieczeniowego k. 129-129v.

Powód został obciążony kwotą 179.629,35 zł przez (...) Fundusz (...) w związku z odszkodowaniem z tytułu rozwiązania umowy leasingu na skutek utraty sprzętu.

Leasingodawca wezwał powoda do uiszczenia kwoty 179.629,35 zł netto.

dowód: - nota obciążeniowa k. 20,

- wezwanie do zapłaty k. 21.

(...) spółka akcyjna we W. przeniósł na powoda wierzytelność z tytułu odszkodowania z tytułu skradzionej sceny, wynikającą z umowy ubezpieczenia i wystawionej do tej umowy polisy wydanej przez pozwaną zakład ubezpieczeń.

dowód: - umowa cesji wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej k. 22-23.

Pozwana odmówiła wypłaty odszkodowania. Jako podstawę decyzji przywołała postanowienia Ogólnych Warunków Ubezpieczenia. Wywodziła, że ochroną ubezpieczeniową objęta była kradzież z włamaniem, za którą uważa się zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany z zamkniętego lokalu lub z terenu zakładu, który jest trwale ogrodzony, strzeżony całodobowo i oświetlony w porze nocnej. Wobec tego, że podczas zdarzenia nikogo z domowników nie było na terenie posesji w Z. ubezpieczyciel przyjął, że nie była ona strzeżona całodobowo.

dowód: - pismo z 14 lipca 2014 r. k. 16-16v.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo okazało się bezzasadne.

Podstawę prawną żądania stanowił przepis art. 805 k.c. Stosownie do jego treści przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Z powyższego wynika, że odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje zdarzenia przewidziane umową. One też określają granice udzielonej ochrony.

Niesporną okolicznością w sprawie jest, że integralną częścią umowy były Ogólne Warunki Ubezpieczenia mienia zatwierdzone uchwałą Zarządu (...) S.A. nr (...) z dnia 26 lipca 2007 r. z dalszymi zmianami.

Z umowy leasingu wynika także, że sprzęt został ubezpieczony na rachunek leasingobiorcy przez leasingodawcę i jednocześnie zastrzeżono, że szczegółowe warunki ubezpieczenia oraz zasady likwidacji szkód zawarte zostaną w umowie ubezpieczenia, zawieranej przez leasingodawcę. Przewidziano, że leasingobiorca jest zobowiązany do wykonania obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia i Ogólnych Warunków Umowy ubezpieczenia, dotyczących użytkownika rzeczy ubezpieczonej przez zakład ubezpieczeń.

Powód zeznał (k. 138), że warunki ubezpieczenia zostały mu przedstawione.

Z umowy ubezpieczenia mienia w leasingu zawartej przez pozwaną z (...) S.A. wynika (patrz k. 89v), że ubezpieczeniem objęte są także maszyny i urządzenia, które z racji swych gabarytów lub innych uwarunkowań są przechowywane na zewnątrz budynków, przy czym w odniesieniu do kradzieży zastosowanie znajdowały warunki przewidziane w załączniku nr 1 „Środki zabezpieczenia przeciwkradzieżowego”.

Z § 3 przywołanego załącznika wynika, że m.in. mienie osób trzecich może być przechowywane poza lokalem na terenie ogrodzonym stałym parkanem, zamkniętym i oświetlonym w porze nocnej i całodobowo dozorowanym.

Decydujące jednak znaczenia dla sprawy miały postanowienia Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, z których wynika definicja kradzieży z włamaniem, jako zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową pozwanej. Zostało ono ujęte jako zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany z zamkniętego lokalu lub z terenu zakładu, który jest trwale ogrodzony, strzeżony całodobowo i oświetlony w porze nocnej (§ 2 OWU w zw. z załącznikiem nr 8 – k. 112 w zw. z a k. 109) po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń lub otworzeniu zabezpieczenia kluczem oryginalnym, zdobytym przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku.

Z dalszych postanowień przywołanych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (§ 7 ust. 1 pkt 2) wynika nadto, że ochroną nie są objęte szkody będące bezpośrednim lub pośrednim następstwem m.in. umyślnego działania lub zaniechania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

Odnosząc powyższe do okoliczności sprawy stwierdzić należy, że przedmiot leasingu nie znajdował się - w dacie jego zaboru, tj. w okresie od 16 do 18 lutego 2014 r. - na terenie całodobowo dozorowanym. Stosownie do definicji słownika języka polskiego (PWN) dozór to pilnowanie, doglądanie. A synonimami tego zwrotu są m.in. pojęcia pilnowania, strzeżenia, kontrolowania, baczenia. Opuszczenie przez powoda wraz z rodziną posesji w Z. i nieobecność na niej jakichkolwiek innych osób wyznaczonych przez powoda pozbawiła jej cech terenu całodobowo dozorowanego w sposób bezpośredni (osobowo). Dostrzec przy tym należy, że ochrona sprawowana przez firmę (...), stosownie do zeznań powoda, nie obejmowała patrolowania terenu tej posesji. Brak także podstaw do przyjęcia, że dozór nad nieruchomością był sprawowany elektronicznie (dozór pośredni/zdalny). Brak powiem podstaw do przyjęcia, że znajdował się tam monitoring kamer, czy jakikolwiek inny dotyczący terenu działki. Z zeznań powoda wynika,

że jedynie w budynkach (mieszkalnym i gospodarczym) znajdowały się czujniki ruchu. Tymczasem przedmiot ubezpieczenia pozostawiono poza tymi pomieszczeniami. Wobec nieobecności, w dacie kradzieży, jakichkolwiek osób sprawujących nad posesją w Zielenienie pieczę, uznać należało, że nie była ona objęta jakimkolwiek dozorem o charakterze ciągłym. Za taki nie można uznać przyjazdu znajomego powoda w celu nakarmienia psa. Przede wszystkim znajomy nie miał dostępu do posesji (nie zostawiono mu klucza), nie dokonywał on sprawdzenia jej stanu, a przy tym jego obecność miała inny cel, gdyż służyła dostarczeniu pokarmu zwierzęciu, a nie kontrolowaniu nieruchomości. Ewentualna obecność znajomego przed terenem posesji, z uwagi na jej cel, mogła być krótkotrwała.

Wreszcie należy mieć w polu widzenia i to, że zabór mienia musiał przebiegać w warunkach niezakłóconych przez dość długi czas. Z opisu zdarzenia dokonanego przez powoda wynika, że sprawcy zdemontowali bramę wjazdową i wjechali na teren posesji dość dużym samochodem (ewentualnie kilkoma mniejszymi). Złodzieje rozcięli łańcuch spinający scenę i załadowali na pojazd jej elementy. Łączna waga konstrukcji wynosiła ok. 1 tony. Sama scena w stanie złożonym posiadała znaczne gabaryty (z zeznań powoda wynika, że jeden element sceny miał długość około 2 metrów). Zabór zatem nie mógł przebiegać w sposób skryty i krótkotrwały, lecz raczej było to działanie zuchwałe nawet jeśli miało miejsce w porze wieczornej, czy nocnej. Nie sposób także pominąć, że sprawcy wtargnęli do budynku skąd skradli nagłośnienie. Takie działanie, w ocenie Sądu, było możliwe właśnie dlatego, że teren był pozbawiony jakiegokolwiek dozoru.

W tych okolicznościach nie sposób przyjąć, aby posesja z której dokonano kradzieży spełniała wymogi przewidziane Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia i w związku z tym, aby samo zdarzenie pozostawało objęte ochroną ubezpieczeniową udzieloną przez pozwaną.

Powyższa konstatacja stanowi samoistną podstawę negatywnego rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu.

Jedynie porządkowo wskazać należy, że dostępny materiał dowodowy nie daje podstaw do ustalenia, że powodowi nie przysługiwała legitymacja do wystąpienia z powództwem. Wynika ona z zawartej przez niego z leasingodawcą umowy cesji wierzytelności. Umowę w imieniu cedenta, jako pełnomocnik, podpisała M. K. posługująca się pieczęcią firmową. O ile pozwana kwestionowała umocowanie tej osoby do złożenia oświadczenia woli w imieniu cedenta, to okoliczność tą powinna była udowodnić. Wyprowadzając bowiem z tego faktu skutki prawne zobowiązana była go wykazać (art. 6 k.c.).

Wskazać należy, że roszczenie powoda nie zostało także w sposób dostateczny wykazane co do wysokości. Nie wyjaśnił on z jakich przyczyn domagał się kwoty wskazanej w pozwie. Z umowy leasingu wynika, że jej przedmiot posiadał wartość ofertową netto w kwocie 140.000 zł. Wartość taką wskazano także w dokumencie zgłoszenia szkody (k. 128). Natomiast z noty obciążeniowej (k. 20) wynika, że leasingodawca obciążył powoda wskazaną w tym dokumencie kwotą 179.629,35 zł z tytułu rozwiązania umowy leasingu. Zwrócić przy tym należy uwagę, że opłata z tytułu utraty sprzętu (pkt 32 umowy leasingu) nie jest tożsama z należnym od pozwanej odszkodowaniem z tytułu kradzieży z włamaniem. Nie tylko nie uwzględnia ona postanowień umowy ubezpieczenia, w tym Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, które przewidują tzw. franszyzę redukcyjną, ale także nie uwzględnia postanowień dotyczących ustalenia wysokości szkody (§ 14 OWU). W tym zakresie występuje brak przytoczeń co do tego, czy mienie zostało ubezpieczone według wartości odtworzeniowej, czy według wartości rzeczywistej. Pominięto także postanowienia OWU, które stanowią, że wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody. Szkoda zaś powstała w lutym 2014 r., gdy tymczasem cena przedmiotu leasingu została oznaczona w umowie z grudnia 2013 r. Powód zaś nie naprowadził żadnych twierdzeń o okolicznościach faktycznych, które uzasadniałyby przyjęcie, że cena sceny w dacie jej kradzieży (data powstania szkody) była tożsama z wartością podaną w umowie.

Zaoferowany w sprawie materiał dowodowy nie doprowadził Sądu do przekonania o zasadności żądania pozwu zarówno co do zasady, jak i wysokości. W związku z tym żądanie zostało oddalone.

Kierując się wyrażoną w Kodeksie postępowania cywilnego, w zakresie kosztów procesu, zasadą odpowiedzialności za jego wynik oraz mając na uwadze, że powód w całości uległ z żądaniem pozwu, na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz 108 § 1 tegoż Kodeksu, należało obciążyć go kosztami poniesionymi przez przeciwnika procesowego. Na koszty

poniesione przez pozwaną składa się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego, ustalone stosownie do treści § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.